

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Monika Koba

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa I. sp. z o.o. w W.

i I. S.A. w Z.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Sprawiedliwości

o ustalenie i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 lipca 2019 r.,

zażalenia powodów oraz E. sp. z o.o. w W. i S. S.A. w B. na postanowienie Sądu

Apelacyjnego w (...)

z dnia 27 lutego 2019 r., sygn. akt VII AGa (...),

1) odrzuca zażalenie powodów I. sp. z o.o. w W. i I. S.A. w Z.,

2) oddala zażalenie E. sp. z o.o. w W. i S. S.A. w B.,

**3) zasądza od E. sp. z o.o. w W. i S. S.A. w B. łącznie na rzecz
pozwanego Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 12 500 (dwanaście tysięcy
pięćset) zł z tytułu kosztów postępowania zażaleniowego,**

**4) rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w
odniesieniu do powodów I. sp. z o.o. w W. i I. S.A. w Z.
pozostawia orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił apelację E. sp. z o.o. i S. S.A. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 4 lipca 2018 r. sygn. akt XX GC (...). Przyczyną oddalenia apelacji było to, że powołany wyrok został wydany w sprawie z powództwa I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. oraz I. spółki akcyjnej w Z. w sprawie o zapłatę przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Sprawiedliwości a tymczasem apelację wniosły także E. sp. z o.o. i S. S.A. Spółki te nie były stroną w tej sprawie ze względu na odmówienie im takiego statusu postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 26 czerwca 2018 r.

Zażalenie na postanowienie Sądu drugiej instancji wnieśli powodowie, w tym także wymienione dwie spółki, którym odmówiono legitymacji do wniesienia apelacji. Sądowi Apelacyjnemu zarzucono naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 379 pkt 2 i 5 w związku z art. 195 § 1 zdanie drugie i art. 69 k.p.c.; art. 328 § 2 w związku z art. 361 i art. 382 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.; art. 382 w związku z art. 227, art. 233 § 1 i art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 373 w związku z art. 370, art. 367 § 1 i art. 195 § 1 i 2 k.p.c. Skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany zastępowany przez Prokuratorię Generalną RP wniósł o odrzucenie zażalenia wniesionego przez I. sp. z o.o. oraz I. S.A. oraz oddalenie zażalenia wniesionego przez E. sp. z o.o. oraz S. S.A., ewentualnie oddalenie zażalenia w całości i zasądzenie od strony powodowej kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie należy odrzucić wobec powodów, gdyż nie mieli oni interesu prawnego w jego wniesieniu. Zażalenie wobec E. sp. z o.o. oraz S. S.A. należy oddalić. SA słusznie podniósł w postanowieniu, że podmiot, który nie był stroną w

postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie ma legitymacji do wniesienia apelacji.

Na wstępie przypomnieć należy, że spółki: I. sp. z o.o. oraz I. S.A. były powodami w sprawie XX GC (...), w której Sąd Okręgowy w W. wydał wyrok dnia 4 lipca 2018 r. Spółki te miały więc legitymację do wniesienia apelacji od tego wyroku i to uczyniły dnia 27 września 2018 r. W takim razie nie miały tytułu do wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 27 lutego 2019 r., gdyż to postanowienie ich w ogóle nie dotyczyło, a stanowiło o odrzuceniu apelacji innych podmiotów. Podmioty te, tzn. E. sp. z o.o. i S. S.A. zostały wymienione jako strona powodowa w apelacji, obok spółek określonych jako strona powodowa w wyroku Sądu Okręgowego z dnia 4 lipca 2018 r. Apelacja I. sp. z o.o. i I. S.A. została skutecznie wniesiona, więc podmioty te nie miały interesu prawnego (*gravamen*) do zaskarżenia orzeczenia o odrzuceniu apelacji, która wobec nich nie została odrzucona. Zażalenie tych podmiotów podlega zatem odrzuceniu.

Odnosnie do tej części zażalenia, która dotyczy odrzucenia apelacji E. sp. z o.o. i S. S.A. nie można przychylić się do twierdzenia, obszernie uzasadnionego przez pełnomocnika tych podmiotów, że z szeregu przyczyn wymienionych w zażaleniu winni mieć oni prawo do apelacji. Jak było już wyjaśniane, obiekcje w tej mierze mogą wyrazić powodowie w toku rozpoznawania ich apelacji, włącznie z badaniem ważności postępowania. Część argumentacji zawartej w uzasadnieniu zażalenia jest powtórzeniem poglądów zamieszczonych w apelacji. Wnioski tam zawarte, gdyby je aprobować spowodowałyby w dużym stopniu ingerencję w wynik postępowania apelacyjnego, a to jest oczywiście niedopuszczalne.

Należy więc powtórzyć za Sądem drugiej instancji i odpowiedzią na zażalenie, że poza wyjątkami ściśle określonymi w ustawie nie może wnieść apelacji podmiot, który nie był stroną w postępowaniu i nie występuje w ogóle w sentencji wyroku skutecznie zaskarżonego przez podmioty, tą stroną będącymi. Stanowiska zaprezentowanego przez wnoszących zażalenie nie można aprobować, gdyż jak sami podnoszą w uzasadnieniu zażalenia nie ma przeszkód prawnych do tego, aby podmiot prawa cywilnego przyjął status powoda, jednak wtedy tylko tak się stanie, jak zainicjuje postępowanie. Wnoszący zażalenie mogą to nadal

uczynić, jeśli uważają się za poszkodowanych przez stronę pozwaną i nie ma ku temu innych przeszkód formalnych. Nie zmienia to wniosku zawartego w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że legitymację do wniesienia apelacji mają zawsze podmioty, w stosunku do których wydany został wyrok (art. 367 § 1 k.p.c.). Uprawnienie to ma swoje źródło w prawie postępowania cywilnego, będąc uprawnieniem procesowym.

Mając podstawę do rozstrzygnięcia zażalenia przez jego oddalenie (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.) w odniesieniu do Spółek E. sp. z o.o. w W. i S. S.A. w B., Sąd Najwyższy nie rozważał innych zarzutów podniesionych w zażaleniu; rozstrzygnął o kosztach postępowania zażaleniowego należnych od wymienionych Spółek na rzecz pozwanego (art. 98 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.) oraz pozostawił rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w odniesieniu do powodów orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.).

jw